

1713

6 de juliol

Als 6 de juliol de est mateix any prengué dit Parlament e o Junta General sa última resolució. La qual fou de la continuació de la guerra y defensar-se ab las armas esta ciutat y demás que se pogués del Principat, a què se conformà també després lo Consell de Cent de esta ciutat. Y en est, o en altre tingut poc antes o després, se donà ple poder als consellers y Vintiquatrena de Guerra, composta de personas de tots estaments de consell, per tot lo tocant a dita guerra y defensa de esta ciutat. La qual Vintiquatrena continuà tot lo temps del siti disposant y executant per dit efecte junt ab los consellers quant li aparexia convenient, y en moltes coses sens participació al dit Consell, per no poder-se aquest en est temps convocar ab la facilitat y prestesa que moltes vegadas requerian los casos.

9 de juliol

Est mateix dia, en nom y de part dels diputats y ohidors del Principat, ab públic pregó y cridas se passà a publicar la continuació de la guerra, dient-se continuar esta baix lo domini del senyor emperador, per la defensa de las constitucions, privilegis y llibertats de Cathalunya y se passà en la Deputació a nomenar oficials majors militars.

...

Formà est mateix die la Deputació e o deliberà formar y levantar vuyt regiments, so és, quatre de infanteria y quatre de cavalleria, y al mateix temps quatre de miquelets, tots ab sos coronels y demás oficials. Los quals regiments may pogueren arribar a completar-se ni compóndrer-se de molta gent.

23 de juliol

En est temps no se cessava en anar disposant la defensa de esta ciutat y castell de Monjuïc, Castellciutat, de Cardona y Seu de Urgell, que eran las plazas o fortalesas que no tenian encara ocupadas las tropas del senyor rey Felip. Y provehint y presidiant aquellas com millor se podia, se posà lo major cuidado y se féu lo major esfors per tenir en una competent defensa esta ciutat, dins la qual entraren algunas esquadras de miquelets y porció de gent dels llocs del Hospitalet, Sarrià, Sant Martí, Sant Andreu y demás veynat de Barcelona, apta y bona per las armas. Y reduïda aquesta en quant a infanteria arreglada a la sola Coronela de sos col·legis y confrarias que temps havia se trobava formada, composta de 4.712 hòmens -per ser los tèrcios de la Deputació y Ciutat en lo castell de Cardona y sobrenomenadas fortalesas de est Principat- y la poca cavalleria que se anava levantant, se procurava reparar terraplens de muralla y baluards, posar artilleria en sos puestos y fortificar totas parts la plaza y Monjuïc de la millor manera que-s podia, per una vigorosa defensa, no obstant la casi total falta de medis, tant de Ciutat com de Deputació, confiant per la intercessió dels sants patrons en la misericòrdia divina y assistència de sa soberana protecció y poderosa mà en lance tan apretat com lo present.

29 de juliol

Als 29 de dit, a la matinada, envià lo duc de Populi a esta ciutat un trompeta, lo qual, liscenciat de entrar, entregà de part de dit duc de Populi a la ciutat un paper del thenor següent:

Don Restanyo Conselmo-Estuard, duque de Populi, etcétera, capitán general del ejército y Principado de Cathalunya, se haze a saber a la ciudad de Barcelona que si en todo el día de oy 29 de julio 1713 no abren las puertas a las armas del rey, nuestro senyor, dándole la debida obediencia, no sólo no les valdrá a sus naturales el indulto que la gran benignidad de su magestad les tiene concedido, sino que tratándoles como a pertinazes rebeldes, experimentarán todo el vigor militar. Y sin embargo de hallarse el ejército de su magestad circumvalando la plaza, antes de empezar formalmente las operaciones que conducen a su castigo, movido a compasión de su próxima e inevitable ruina y desolación, les amonesta a que la eviten, valiéndose y ganando sin pérdida de tiempo del referido indulto, embiando persona o personas a este campo a implorar la clemencia de su magestad. Campo de Barcelona, a 29 de julio 1713.

Duque de Populi.

Comunicat est paper als altres dos comuns de Deputació y Bras Militar y a don Anton de Villarroel, general comandant, per los consellers (detingut lo trompeta y tractat ab la urbanitat militar acostumada), feta madura reflexió sobre de aquell y son contengut, circumstàncias y desusat estil, s'i respongué per la ciutat lo mateix dia a la tarda per medi del mateix trompeta, a qui despatxat al camp se entregà per resposta altre paper, que contenia lo següent:

La novedat de la carta que per medi del trompeta ha rebut del enemic esta ciutat lo dia present, per son estil y circumstàncias ha merescut tanta atensió que no se ha despatxat luego lo trompeta, prenent temps de resódrer la resposta que ha aparegut ser convenient donar-se:

Que las portas y plaza de la ciutat de Barcelona se han tancat y defensat dels enemics que la intentan y han intentat invadir.

Que esta ciutat y tot lo Principat prosegueixen la guerra consenqüentament a la innata fidelitat que conservan a son sobirà, de la qual dependeix sempre la descisió de la pau o de la guerra.

Que las injúrias, amenassas y desusat estil alienta y no amadrentan los cors de vassalls que conservan lo reiterat jurament de fidelitat.

Y perquè esta ciutat mai acostuma alterar los termes de la cortesia restitueix al trompeta ab igual seguretat de la que ha portat. Y ab la referida resposta, podrá lo senyor duc de Populi pèndrer las resolucions que expressa, quedant la ciutat resolta a oposar-se a totes, com ho manifestarà la experiència. Barcelona, a juliol 29 de 1713.

Los consellers de la ciutat de Barcelona

....

Comensàs en est temps a disposar en Casa la Ciutat lo armar alguns vaxellets per transportar víurers y provisions de Mallorca y comboyar al mateix temps differentes llaüts, xabecs y altras embarcacions que se arriscavan a aportar-ne. Y encara que anava dit armament de vaxells en nom de la ciutat, la veritat del fet era que sols era negoci de alguns negociants particulars de convenièncias; als quals, per la molta ne podia resultar al públic per lo abast de manteniments, donava la ciutat la mà y prestava son nom. La qual per més acalorar esta empresa y arreglar lo venir provisions ab abundància de Mallorca, disposà enviar, com envià y mantingué allà un factor a sos gastos, qui entenent-se ab lo virrey marquès de Rubí, que governava la isla per lo senyor emperador, promogués, donàs calor y posat a peu de obra sol·licitàs y procuràs que pagant se dexàs carregar de víurers y provisions las embarcacions per aportar-las a esta plaza, que no podent-li'n entrar algunas per terra no tenia altra part de ahont poder-se valer sinó de Mallorca per mar.

14 d'agost

Als 14, per cartas de Inglaterra de 30 de juny passat, se tingué en esta ciutat notícia certa que en lo tractat de pau ajustat en Londres lo dia 14 de maig proppassat entre Inglaterra y lo senyor rey Felip era lo contengut en lo capítol 13, traduhit del anglès en castellà, lo següent:

Como la reyna de la Gran Bretaña ha insistido siempre con las mayores instancias en que los habitantes del Principado de Cataluña de qualquier estado u calidad que sean no solamente tengan pleno y perpetuo olvido de todo lo que han echo en la guerra pasada, y gozen de la entera possession de sus bienes y honores, sino que hayan de gozar también salvos sus privilegios antiguos, el rey cathólico en atención de la dicha reyna de la Gran Bretaña concede a todos los habitantes de Cathaluña no solamente el armisticio deseado, juntamente con la entera possession de sus bienes y honores, pero también les concede todos los privilegios que tienen y gozan los habitantes de ambas Castillas (que de todos los españoles son los más caros a su magestad cathólica), o que en adelante pudieren tener o gozar.

...

Com nostre comandant general Villarroel no pogués recabar del duc de Populi la bona correspondència de tractar als presoners -paysans y soldats de esta ciutat y Principat- segons lo stil de guerra, sinó que a uns feya penjar y a altres posar en galera, li féu enténdrer procehiria axí mateix en los presoners se farian del camp y que en las funcions y rencontres no se donaria quartel. En execució del que féu plantar en dos o tres parts differentes del Pla de esta ciutat forcas altas, si bé no executà ni posà en obra lo fer penjar presoner algun.

1 d'octubre

Al 1 de octubre, per ser dia complia lo senyor emperador los vint-y-vuyt anys de sa edat, donà nostre general comandant don Anton de Villarroel en sa casa un

splendidíssim banquet, en què convidà los generals, conseller en cap, coronel y governador de la plaza y molts cavallers y altrás personas de distinció. A la tarda en lo camp se féu una gran salva de artilleria, y acabada esta se seguí la de esta plaza y Monjuïc, disparant aquella 84 tirs de artilleria y 30 Monjuïc, quedant de reserva tota la artilleria de la part del mar. A què se seguí la fusilleria baix a la estacada, comensant des del baluart de Llevant tot seguit fins a la línea de comunicació y Montjuïc, passant de 8.000 hòmens los que ocupavan dits puestos, per estar en certs paratges doblats y en altres a quatre de fondo, no faltant per assò sa deguda guarnició en los portals, baluarts y mitjas llunas. La qual salva per dit compliment de anys se repetí per tres vegadas, admirant als del camp la multitud, orde y concert del disparo. Y és cert fou una de las millors festas de foc se poguessen véurer en esta ciutat.

27 d'octubre

Lo dia 27 entrà al moll un socorro de molts provisions de Mallorca, unas de particulars y altrás que feya venir Francisco Antoni Vidal, mercader de Barcelona, qui era lo factor que havia enviat allà la ciutat. Escoltavan dit comboy los quatre vaxellets que havia armat la ciutat, quatre barcas y quatre fregatas. Lo que causà gran alegria per tota ciutat.

4 de novembre

En est temps, per subvenció de las tropas y demás concernent a la defensa, passaren Ciutat y Deputació, per no tocar la plata de las iglésias, a fòndrer tota la que tenian de servey en sas respectivas casas, reservant-se sols las masses y plata de sas capellas.

28 de desembre

Lo dia 28, havent no molt crescut número de paysans del veynat de esta ciutat, après la nit antecedent en las cercanias del lloc de Santa Creu un ramat de 1.000 crestats romperen per entre lo exèrcit y ne entraren dins ciutat los 997. Acció que admirà a tothom, desconsolà als amos dels crestats y donà que sentir als del camp, los quals a la tarda del mateix dia, havent-se acercat cerca sas líneas pobras donas, vells y minyons y criaturas sens armas a cullir herba per poder mantenir sas cavalcaduras, isqueren soldats de sa línea per tres parts, en número de 22 tots de cavall, llantsant-se sobre aquells pobres, dexant-ne alguns de morts y altres ferits, y se'n aportaren lo ramat de las cabras que perlos infants y malalts manté lo Hospital General. Y ab lo poc temps que donà sa arreatada envestida, acudint-hi alguns cavalls de nostre regiment de Sant Miquel que estavan de piquet y alguns paysans ab armas, essent ells molts més se posaren en ignominiosa fuga, tornant-se'n dins sa línea y cordó.

1714

Febrer - juny

Entrats ja en lo any de 1714, continuant-se per part dels sitiadors lo bloqueo y per los de la plaza la defensa y fortificació, se adossà únicament la ciutat sola la defensa de la plaza y Monjuïc y manutensió de Cardona (que fins assí havia tot corregut a compte y

gasto de ciutat y Deputació), y no cessant en sas prevencions per la major defensa y fortificació, com y també per provisions de boca per mar, entrant ja las embarcacions que de Mallorca las conduhian ab gran treball y perills de ésser apressadas, a causa de una esquadra de vaxells de Espanya comandada per don Manuel López Pintado, que dias havia se trobava ancorada devant la plaza, succehí lo dia 23 de febrer a la nit que, despreciant lo perill a què se exposavan, surtiren del moll dos o tres fragatas ab alguns llaüts armats, y ajudats de la obscuritat de la nit, mesclant-se de improvís entre un gran aplec de gànguils y vaxellets de Espanya que estavan ancorats a la part de Monjuïc, apressaren un vaxellet y quatre o sinc gànguils, entrant-los a la matinada del dia 24 dins lo moll. Acció que fou molt celebrada per executada ab tant acert y sens pèrdua de persona alguna ni embarcació, no obstant de ser dita esquadra de vaxells de Espanya devant ciutat.

...

No havent-se per part dels sitiadors fet demostració alguna de avansar la plaza, alsar terra per atacar-la ni altrás hostilitats que lo que se dexa atràs referit, mantenint-se sempre dins las líneas de son bloqueo, formà una bateria de morters la idea de sos ingeniers cerca la Creu de Sant Francisco, fora del portal Nou, des de ahont plantada y perficionada que estigué dita bateria la última festa de Pàsqua a la nit, se comensaren a disparar bombas a esta ciutat per la ruina de las casas y atemorisar als habitants. Lo que ocasionà haver molts de desertar-las y trasmudar sas famílias al Arraval, passada la Rambla, que per la distància quedava libre.

...

Continuant dit duc de Pòpuli en lo intermedi del temps discorregut des de la última festa de Pàsqua, en què lo comensà, son bombardeig, encara que ab algunas intermissions, per molt temps, tirant solament a la ruina de las casas e inquietar als habitants, anà acercant dita bateria de morters y formant-ne de altrás, disposant-se moltas vegadas al mateix temps bombas per mar, que entre unas y altrás no deixavan lloc segur casi en tota la ciutat, lo que precisà a las famílias a reduhir-se als extrems de dit Arraval (que era, sinó segur paratge, menos exposat) y abarracar-se ab tendas en la horta de Sant Bertran y montanya de Monjuïc.

Per lo arribo que dalt se ha suposat del nou general (en lloc de dit duc de Pòpuli) duc de Bervic, si bé se experimentà gran remissió en lo del disparo de las bombas a la ruina de las casas, perquè encara que se'n disparassen algunas tiravan, no a la ruina, sí a cansar la guarnició, en fosso, muralla y baluarts, per a la nova prevenció de tanta artilleria y pertrets de guerra y augment de tropas francesas, que com dalt se ha dit havian arribat al camp, y ab las notícias que ja per desertors com altrament adquirian los generals de esta plaza, se donava per constatat lo voler en breu atacar-la en la moda regular dit mariscal duc de Bervic. A vista del que, proseguint-se ab major fervor la fortificació, incessantment se treballava per la defensa.

Juny-juliol

Prest se veren los effectes com se rezelavan de las ideas de dit mariscal duc de Bervic, puig comensant als últims de juny o primers de juliol a alsar terra y formar ataques y ramals per aquella part del Portal Nou y convent de Santa Clara, tingué plantada y acabada de perficionar una bateria de passats de quoranta canons de artilleria plantada

en puesto eminent y a competent distància lo dia 25 de juliol, que ho era de la festa del gloriós apòstol sant Jaume. Des de la qual a la punta de dit dia comensà a disparar y bàtrer los llens o flancs de la muralla, entre los baluards del Portal Nou, Santa Clara y Llevant, y batent al mateix temps dits baluards proseguí y anà avansant sa bateria ab tant vigor que a pocs dias comensà ja a obrir brecha en dita muralla.

No estavan en est temps los de la plaza descuydats, ni per véurer clar lo designi de assaltar-la atemorisats. Ans bé, oposant-se ab differentes baterias de artilleria des de la muralla y baluards a la dels sitiadors los estavan contínuament inquietant, no faltant als baluards y demás puestos exposats tant los soldats com los de la Coronela, que igualment com aquells acudian animosament a dits puestos, y per lo cas de un assalt se anavan disposant per part de dins fossos y cortaduras corresponents a las parts per aont amenassava la invasió.

....

Per passar ab gran perill de ser apressadas las embarcacions que venian de Mallorca ab algunas provisions de boca ne arribavan ja molt pocas a poder entrar al moll, y axí los víurers y manteniments ab tant llarc siti se anaven molt estrechant y per consegüent alterant-se los preus, lo que y la consideració del incessant treball y contínua fatiga suportavan los indivíduos de la Coronela en entrar las guardas sens poder treballar de sos officis, donà ocasió a què se deliberàs, com se deliberà, que tots los dies que entravan de guarda se donàs a cadahú de ells 4 sous de socorro, lo que posant-se luego en execució se continuà fins a la fi del siti.

Agost

Trobant-se ja oberta brecha en dit fortí de Santa Clara, lo mateix dia de la santa, que era el 12 de dit mes de agost, antes del dia fou aquella assaltada, y després de una vigorosa defensa feta per la guarnició dels soldats y de la Coronela, havent agut de cedir a la multitud y forsa, restaren los sitiadors duenyos de part de dit fortí, de ahont havent-s'i ja fortificat los ne tragneren ab gran valor a cos descubert a las 10 horas del matí del matex dia los de la guarnició, restant altra vegada duenyos de tot lo dit fortí.

No havent dit mariscal duc de Bervic en lo temps de son comandament tirat al bombardeig de la ruina de la ciutat (com lo duc de Populi), si sols a inquietar las guarnicions de la brecha y baluards y als que treballavan en las cortaduras, encara que a vegadas se avansavan algunas bombas dins ciutat y a menut balas de la artilleria que batia la muralla; estava la gent ab menos susto, encara que pocs en sas casas, sinó en lo Arraval y alguns encara en la horta de Sant Bertran y Monjuïc.

La continuació de tanta bateria, que ab lo benefici de líneas y cordons aproximada a la muralla, havia ja dit duc de Bervic als últims de dit mes de agost lograt lo tenir obertas en dita muralla y baluards del Portal Nou, Santa Clara y Llevant capacíssimas bretxas y bastants per qualsevol assalt. Per resistir al qual y total defensa y prevensió se estava en la plaza sens intermissió treballant singularment en perficionar dits fossos, cortaduras y defensa, si bé ab gran incomoditat y treball per lo contínuo disparo de bombas y pedras que se'ls estavan tirant per los sitiadors. Y lo mateix feyan contra de ells los de ciutat, inquietant-los també en sos cordons, que eran ja cerca del fosso; no sols ab pedras y bombas, si també ab continuada fusilleria, singularment des del dalt de la torre dita de

Sant Joan que hi havia en dita muralla tras dit convent de Santa Clara, que és la que vuy ho és de la Ciutadela, desde ahont per la eminència los descubrian dins los cordons.

Y sobre ser tant esta part de muralla, com dits baluarts, paratge tant perillós com exposat al temut assalt, entravan a dits puestos de guarda y guarnició junt ab los pocs soldats que hi havia las companyias de la Coronela ab no menor ànimo y valor que si fossen soldats veterans y fets al foc; al qual se experimentà en lo llarc discurs de est horrorós y dilatat siti com se sabian llansar al igual dels matexos soldats, ab admiració dels matexos generals que s'o estavan mirant en las funcions que ls comandavan com a cabos superiors.

...

Ajustava's a esta gran incomoditat y fatiga contínua dels de la Coronela y demás gent de armas la escassez y penúria de víurers y manteniments, que per arribar-ne ja molt pocs de Mallorca per temor dels vaxells de Espanya anavan molt reduint-se los que se trobavan en ciutat. Majorment lo del pa, que és lo primer aliment. De tal manera que ja als últims de dit mes de agost, del poc que tal qual se podia pastar per compte de la ciutat, primerament se'n venia als de la Coronela y soldats, y després als altres si abastava. Y si alguns particulars trobavan una o altra quartera de blat, era a preu crescut, de 10, 14, 18 y 20 lliures. Y no faltà convent de religiosos que de quatre corteras se'n féu al últim del siti 100 lliures. Costava ja en est temps lo parell de las gallinas 5 u 6 lliures, lo dels ords del dia 7 sous, y se havia de uns budells de gallina per fer caldo per remey 5 sous, de una dotsena de albergínias 8 u 9 sous, y lo mateix de una de figas bordissots. Y a est compàs anavan alterats los preus de molts altres dels pocs comestibles se trobavan en ciutat.

11 de setembre

Reduïda esta a tan deplorable estat, si bé animosa a la major defensa y resistència al assalt, ... arribà la desgraciada hora de cerca de la una de la matinada del dia 11 de setembre de est mateix any 1714, en què ab lo favor de la obscuritat de la nit donà lo exèrcit dels sitiadors de improvís, y ab gran fúria e ímpetut, avans general, no sols en un mateix temps a totas las ditas bretxas de muralla y baluarts de la plaza, sinó també al fortí de Santa Eulària, que format de gleva era baix al arenal devant dit baluart de Llevant.

Y no podent la gent se trobava de guarda resistir a la multitud y fúria dels que avansavan ni promptament ser socorreguda dels retents que las demás nits quedavan apostats en lo convent de Sant Agustí y altres llocs pròxims, per haver-los a las matexas 11 horas de esta matexa nit fet retirar (lo que no se sabé perquè), restaren las tropas del exèrcit allotjadas dalt sobre ditas bretxas y baluarts de la muralla.

...

A tan imminent perill de internar-se ditas tropas del exèrcit per ciutat y experimentar esta sa total desolació y sos ciutadans y habitants lo major rigor de la guerra, se donà prompta providència, tapant ab botas, caixas, matalassos y otras cosas totas las bocas de carrers de aquella part de la Ribera, Sant Agustí, Pla de Palàcio y demás parts per ahont podian internar-se més ditas tropas dins ciutat.

...

Escampant-se ja ditas tropas del exèrcit per la muralla dels horts de Sant Pere y d'en Favar fins a atrevir-se a baixar a estos, y acudint a dita muralla lo conseller segon ab la bandera de Santa Eulària, a peu, y lo coronel conseller en cap a cavall ab molta gent de armas, ab infanteria y cavalleria que ls seguian, envestiren a ditas tropas ab gran disparo de fusilleria, y no poc de las casas vehinas a dits horts, als soldats que s'i trobavan de ditas tropas del exèrcit; las quals se veren precisadas en breu ab considerable pèrdua de sa gent a retirar-se al fortí de Sant Pere, que ja tenian ocupat.

...

Avansada ja la matinada de est mateix dia 11, poc antes de mitg dia, se arribà a parlament entre los de la plaza y del exèrcit, de resulta del qual nasqué una general suspensió de armas de una y altra part. Y que al tart, clos ja lo dia, ab certas capitulacions formadas per la ciutat passaren per part de esta al exèrcit dos personas, qui foren don Hyacinto de Oliver y Mariano Duran, ciutadà honrat de Barcelona, a posar en mà de dit excel·lentíssim senyor mariscal duc de Bervic, general del exèrcit, ditas capitulacions. Y havent-los sa excel·lència dit que entre rey y vassall no hi havia pactes ni capitulacions no se dignà acceptar-las, ans bé los precisà a tornar-las a la ciutat y los donà per resposta que diguessen a dita ciutat se submetés a la clemència del rey y a sus armas, assegurant-la de no ser ell amic de sanc.

12 de setembre

Retornats en ciutat ab esta resposta, passada la mitja nit y axí entrats ja en lo dia 12 del mateix mes dits don Hyacinto de Oliver y Mariano Duran, feta relació al consistori dels consellers de quant los havia passat ab dit excel·lentíssim duc de Bervic daren de part de sa excel·lència la resposta y recado sobrecontinuat a dit consistori. Lo qual y personas de la Vintyquatrena de guerra que s'i trobavan donaren prompta providència per juntar-se, com en efecte se juntaren luego en la sala del Consell de Cent de casa la Ciutat.

...

Y estant en dita sala, *ordine turbato* y sens graduació de puestos, se resolgué, proposada dita resposta de dit excel·lentíssim senyor mariscal duc de Bervic, lo submètrer-se des de luego a la real clemència y armas del rey senyor Felip Quart y a la pietat y generós pit de dit mariscal duc de Bervic que las comandava.

...

Suplicaren dits enviats a dit excel·lentíssim senyor mariscal manàs darlos-ne una nota o apuntament en escrits de tot que se dignava disposar y ordenar. A què condescendí gustós, y axí fent-la formar y escriürer, luego se'ls entregà ... , que era del thenor següent:

Aunque han llegado muy tarde los de Barcelona a pedir la clemencia del rey, todavía el excelentísimo señor mariscal duque de Bervic tiene tanta benignidad que no quiere

usar del rigor de la guerra, y con este motivo de conservar y no destruir los vasallos de su magestad se ha venido a conceder por gracia la vida a todos los pueblos y demás personas que se hallan en Barcelona. También que no se sequeará la ciudad y cada uno podrá vivir en su casa, como de antes, en la ciudad, sin que por lo pasado se les haga ningún processo de lo que han echo contra el rey.

En quanto a las tropas regladas que ay dentro de la plaza, serán a discreción conforme las costumbres de la guerra a semejantes casos, pero se les concede la vida. Todas se retirarán mañana día 13 al amanecer dentro de la Rambla y luego que lo habrán echo avisarán al marqués de Quarchs, para que envíe guardias a todas las puertas de la Rambla para impedir que ningún soldado del ejército pueda entrar y para también que se envíen guardias a las iglesias y conventos.

Oy a las 6 de la tarde entregarán el Monjuique, donde las tropas que entrarán pondrán guardias a los parages que se pidiere por conservar a los dueños la ropa y demás cosas que pueda haber en dicho Monjuique. Luego al instante se entregará el muelle.

Todas las armas de los soldados arreglados y de las demás tropas que son en la ciudad se pondrán en el Palacio y se quedará un official para entregarlas al que irá de parte de monsiur de Quarchs.

Darán el estado de todos los almacenes y de los cavallos de los soldados a cavallo.

Enviarán orden al comandante de Cardona para que entregue el castillo.

...

Del exèrcit, que-s componia de crescut número de tropas, se donà per constant haver mort molts officials de tota graduació y grandíssim número de soldats (lo que no se dubta) en lo discurs de un tan dilatat bloqueo y horrorós siti.

De la plaza, segons la observació de una persona curiosa que durant lo siti tingué molta ocasió de saber-ho y anar-ho averiguant, sols moriren, so és, de la Coronela (que composta de sis batallons era en número de 4.712 hòmens) ... 11 capitans, 10 tinents, 4 alfèrez, 14 sargents y 345 soldats.

A més dels sobre mencionats officials y soldats de la Coronela, moriren dels soldats y officials de las tropas se trobavan dins la ciutat alguns 7 capitans, 6 tinents, 3 alfèrez, 6 sargentos, que en tot foren 22 officials y 255 soldats ... Además dels quals moriren també dels altres habitants, hòmens y donas, de desgràcias de las bombas y balas, comptant-s'i lo dia del avans, unas 300 personas, a més que menys. Ab què vingueren a reduir-se los morts de la plaza alguns 961 fins a 1.000, a poca diferència.

...

13 de setembre

Lo dia 13 següent se executà tot lo demás previngut y ordenat per sa excel·lència en lo sobredit paper y apuntament. Y consecutivament est mateix dia 13, o lo de 14 següent, anaren quatre o sis cavallers catalans a casa de la Ciutat, ahont rebuts per lo consistori dels consellers dalt en la sala de Consell de Cent, ab especial orde y commissió de dit

excel·lentíssim senyor mariscal los manaren se despullasen la insígnia consular y la ropa y vestidura de consellers y que enviassen a sas casas per tornar-se'n a ellas ab sos propis regulars vestits, per ser axí lo orde y voluntat de sa real magestat, extinguint, com extingüia, des de alashoras lo consistori y ofici de consellers. Y fent-se també semblant diligència per extinguir lo consistori de deputats y ohidors del General de Catalunya en casa de la Deputació, los feren donar y entregar las veneras de or, diamants y rubins que per insígnia y divisa aportavan sempre per esta ciutat y Principat públicament pendants sobre sos pits. Ab lo que extinguit, com se extinguí també lo comú del Bras Militar, que se componia dels cavallers del Principat y ciutadans honrats de Barcelona, quedà esta y lo Principat sens cap ni brassos.

...

Est és lo fi que tingué lo siti y esta la lamentable tragèdia de nostra amada pàtria.